

ἀκουσίου τὸ ρίπτει κατὰ γῆς. Ὁ πελάτης κύπτει, τὸ ἀνταναγκάζει καὶ τὸ ἀποθέτει πάλιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἀκόμη ἄλλο ἓνα εἶνε χάμω, λέγει ὁ ἰατρός.

— Ὅχι, δὲν εἶνε ἄλλο, ἐξοχώτατε, ἀπαντᾷ ὁ ἀσθενής.

— Ναι, ναι! δύο πρέπει νὰ εἶνε, λέγει ὁ ἰατρός, καὶ ἐδῶ δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον ἓν ψάξετε ἀκόμη.

Ὁ παντοπώλης ἐνόησεν ἐπὶ τέλους καὶ συνεπλήρωσε τὸ ποσόν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἄξιωμα κοινότητα, μυριάκις ἐπαναληφθὲν εἰς πᾶσαν γλῶσσαν, εἶνε ὅτι «Ὅταν τις δυστυχῆσῃ, ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τῶν φίλων του».

Οἱ φίλοι, οἱ ἐγκαταλείποντες δυστυχοῦντα φίλον, θὰ τῷ ἐπροξένουν τὸ ἥμισυ μόνον τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποσον προξενούσιν αὐτῷ, ἐὰν περιωρίζοντο ἀπλῶς νὰ τὸν ἐγκαταλείψωσιν, ἢ ἐὰν εἰλικρινῶς ὠμολόγουν ὅτι τὸν ἐγκαταλείπουν, διότι εἶνε δυστυχής· ἀλλὰ τοιαύτη ὁμολογία θὰ κατήσχυνεν αὐτοὺς, καὶ τούτου ἕνεκα ἐπισκοποῦσι διαφόρους αἰτίαι, ἃς προβάλλουσιν ὡς ἀφορμὴν τῆς διαγωγῆς των.

Ἐγὼ νομίζω ὅτι διὰ πάντα ἀμερόληπτον κριτὴν ὁ λέγων καθαρὰ: «Ἐγκαταλείπω τὸν φίλον μου διότι ἐδυστύχησε», δὲν δύναται μὲν νὰ εἶνε πρότυπον σταθεροῦ φίλου, οὔτε βεβαίως ἐφάμιλλος πρὸς τὸν Δάμωνα καὶ Φιντίαν, ἀλλὰ θὰ ἦτο ὅμως ἑκατοντάκις ὀλιγώτερον κακοήθης καὶ ὀλιγώτερον ἀξιόμισμτος παρὰ ἐὰν ἔλεγεν: «Ἐγκαταλείπω τὸν φίλον μου, διότι εἶνε ἔνοχος»· καὶ ὅμως εἰς τὴν δευτέραν περίστασιν ἢ φαινομένη αὕτη αὐστηρότης του περιβάλλει αὐτὸν ἡθὸς τι σεμνὸν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινού.

Ὁ καθεὶς πρέπει νὰ ἐκλέγῃ τὸν φίλον του μεταξὺ τῶν ἐντίμων ἀνδρῶν, τῶν γενναιοφρόνων πνευμάτων τῆς φιλίας δ' ἀπαξ συναφθείσης, οἱ φίλοι καθίστανται ἀλληλέγγυοι. Ἐκάτερος δέον νὰ παρακωλύῃ τὸν ἕτερον ὅσον δύναται τοῦ νὰ ἐξοκέλλῃ εἰς ἀνοήτους ἢ ἐγκληματικὰς πράξεις· ἀλλ' ἐὰν διαπράξῃ τοιαύτην τιμὰ, οὐδαμῶς εἶνε πρέπον νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ. Οὐδεὶς βεβαίως ἐστοχάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ ἑαυτὸν δι' οἰανδήποτε αὐτοῦ πράξιν, διότι καὶ μωρὸν εἶνε καὶ φυσικῶς ἀδύνατον. Οὕτω διὰ τινὰς ἀνθρώπους εἶνε ἠθικῶς ἀδύνατον ὅσον καὶ φυσικῶς νὰ ἐγκαταλείψωσιν τὸν φίλον των. Ἐὰν ὁ φίλος σου περιέπεσεν εἰς ἐγκλημα, τὸ μόνον ὕπερ ὀφείλεις νὰ πράξῃς εἶνε νὰ ὑποφέρῃς ὡς καὶ ἐκεῖνος καὶ νὰ αἰσθάνεσαι μετ' αὐ-

τοῦ συνειδότος τύψεις, ἢ μάλιστα καὶ νὰ τὰς ἀποκρύπτῃς ἴσως ἀπ' αὐτοῦ.

Συνοψίζοντες λέγομεν ὅτι εἰς τὰς πλείστας φιλίας δὲν πρέπει νὰ ἀπαντῶμεν παρὰ τῶν φίλων νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείπωσιν δυστυχοῦντας — θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς εἰ ἐζητοῦμεν παρὰ τῶν χελιδόνων νὰ μὴ φεύγωσιν τὴν χώραν μας ὅταν τὸ πρῶτον ψυχὸς φρονέσῃ τὰ ἔντομα ἐξ ὧν ἐτρέφοντο — ἀλλὰ νὰ παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ μὴ μᾶς ἀποδίδωσι σφάλματα καὶ ἐγκλήματα, ὧν δὲν εἴμεθα ἔνοχοι, καὶ νὰ μᾶς ἐγκαταλείπωσιν εἰς τὸν βόθρον ἐν ᾧ ἐνεπέσομεν, χωρὶς νὰ μᾶς δίδωσιν ἀναχωροῦντες καὶ ἐν κατὰ κεφαλῆς λάκτισμα. (Alphonse Karr).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀπίστευτοι εἰσὶν αἱ πρόοδοι αἱ ἐπιτελεσθεῖσαι ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετηρίδα. Κατὰ τι βιβλίον περὶ τῶν προόδων τοῦ κόσμου τοῦ Ἄγγλου Μύλχαλ, τὸ ἐμπόριον ὠκταπλασιάσθη ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ· θαυμασμοῦ ἀξία εἶνε ἡ διανοητικὴ ἐλαστικότητα τῶν αὐτόθι ἐμπόρων, ὧν τὰ ἐργαστᾶσια ἀλλάσσουν προΐοντα κατὰ τοὺς καιροὺς. Ἐργαστᾶσιον λ. χ., κατασκευάσαν ἑκατομμύρια τουφεκίων, ἔστρεψε τὴν ἐνέργειάν του εἰς κατασκευὴν ραπτομηχανῶν, ἀφ' οὗ ἐπανεσεν ἡ ζήτησις τοῦ προτέρου εἶδους. Ἐτερον ἐργαστᾶσιον ὑποδημάτων ἐκάη ἡμέρα τετάρτη τῆ ἐπαύριον ὁ κύριος αὐτοῦ παρήγγειλε νέας μηχανὰς, τῆ δὲ παρασκευῆ παρέδωκεν ἐντὸς 24 ὥρῶν 2,400 ὑποδημάτων. ὡς ἐποίει πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς. Ἐτερον ἐργαστᾶσιον κατασκευάζει τσοκῦτα ζεύγη ὑποδημάτων, ὅσα οἱ τριακοντακίς χιλιοὶ ὑποδηματοποιοὶ ἐν Παρισίῳ. Ἡ κατεργασία τοῦ βάμβακος ἐπλεόνασε τσοσούτον, ὥστε, ὅπου πρὸ 38 ἐτῶν ἦσαν νομαί, ἀκμάζουσι τανῦν αἱ μέγιστα τῶν βιομηχανικῶν πόλεων. Οἱ φόροι εἶνε μεγάλοι, διότι οἱ πολῖται ἐβουλεύθησαν νὰ ἐξοφλήσωσιν ἐν μιᾷ γενεᾷ τὸ ἐκ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου χρέος. Ἀπὸ 30 ἐτῶν ὁ πλοῦτος τῆς χώρας ἐτραπλασιάσθη.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1850 αὐξήσις τῆς περιουσίας ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις θὰ ἤρκει πρὸς ἀγορὰν ὄλου τοῦ νέου γερμανικοῦ Κράτους μετὰ τῶν ἀγρῶν, τῶν πόλεων, τῶν τραπέζων καὶ τῶν ἐργαστασίων του. Βιομηχανία καὶ πληθυσμὸς αὐξάνονται ταχύτερον ἢ ἐν Εὐρώπῃ. «Καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνατέλλων ὁ ἥλιος ἐπιβλέπει αὐξανομένην τὴν περιουσίαν τῶν Βορειοαμερικανῶν κατὰ 500,000 λιρῶν, ἢτοι κατὰ τὸ τρίτημόριον τῆς καθ' ἡμέραν αὐξήσεως τῆς περιουσίας ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος».